

آموزش و پرورش تطبیقی ایران و سنگاپور با تأکید بر مقطع ابتدایی

۱- افروز جوشنی املشی ۲- سحر صادقی قره ورن ۳- مهسا علیزاده کانیه سیر ۴- فاطمه لطیفی ۵- مهدیه بامری

۱- کارشناسی ارشد حسابداری و معلم مقطع ابتدایی اداره آموزش و پرورش املش

joshaniafroz@gmail.com

۰۹۳۷۵۴۰۵۲۰۱

۲- دانشجوی کارشناسی علوم اجتماعی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس باهنر همدان

Sadeghisahar387@gmail.com

۰۹۰۳۲۹۲۶۸۰۵

۳- دانشجوی کارشناسی علوم اجتماعی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس باهنر همدان

alizadehasli78@gmail.com

۰۹۰۱۵۸۲۳۹۸۳

۴- دانشجوی کارشناسی علوم اجتماعی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس باهنر همدان

fatemeh.latifiiiiii@gmail.com

۰۹۰۵۳۲۰۹۳۸۳

۵- دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی-واحد زابل

Mahdi.71.bm@gmail.com

۰۹۱۵۰۴۵۸۹۷۲

چکیده

نظام آموزشی هر کشور، بهترین ابزار ایجاد تغییرات اجتماعی همه جانبه و محقق نمودن خطمشی های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی و همین طور تحقق آرمان های مدون در سند چشم انداز آن کشور است، لذا با توجه به این واقعیت که تحقق هر هدف نیاز به برنامه ریزی های مدون و حساب شده دارد. لذا آماده سازی کودکان و نوجوانان برای زندگی اجتماعی به یک نگرانی مهم برای مقامات آموزشی اکثر کشورها تبدیل شده است. در این مقاله، به منظور دستیابی به این هدف لازم بود تا با تبیین تفاوت های بین نظام آموزش و پرورش ایران و سنگاپور به نقاط قوت آموزش آنان دست یافت و راهکاری برای پیشرفت نظام آموزش و پرورش کشورمان طرح کرد. روش تحقیق از نوع کتابخانه ای است که با بهره گیری از منابع معتبر علمی انجام گرفت. از این رو ابتدا اهمیت نهاد آموزش و پرورش بیان گشت و سپس جایگاه آموزش و پرورش ایران و سنگاپور در سطح بین الملل مورد واکاوی قرار گرفت و در نهایت با مقایسه سیاست ها، اهداف و محتوای دروس در این دو کشور به نقاط قوت و ضعف هر یک پی می بریم.

واژگان کلیدی: آموزش و پرورش تطبیقی، مقطع ابتدایی، ایران، سنگاپور

۱- مقدمه

آموزش ابتدایی بسیار مهم است زیرا در این مرحله از زندگی، دانش آموزان مهارت‌های اساسی و ابتدایی را یاد می‌گیرند که برای زندگی‌شان در آینده ضروری هستند. به طور مثال، در این مرحله از زندگی، دانش‌آموزان به طور کامل مهارت‌های خواندن، نوشتن و حساب کردن را یاد می‌گیرند. این مهارت‌ها نه تنها برای زندگی روزمره، بلکه در کار و تحصیلات بلافاصله و آینده زندگی‌شان دقیقاً ضروری هستند. علاوه بر این، در طول دوره‌ی آموزش ابتدایی، دانش‌آموزان نیز مهارت‌های اجتماعی و فردی را نیز یاد می‌گیرند و به دانش‌آموزی که برای زندگی در جامعه تعاملی آماده شده باشد، تبدیل می‌شوند (واله، ۱۳۹۹).

در ایران، باوجود سابقه طولانی آموزش و پرورش رسمی و باوجود پیشرفت‌هایی که طی چند دهه‌ی اخیر در این حوزه رخ داده، آموزش و پرورش کشور ایران به سطح مطلوبی در ارزیابی‌های بین‌المللی دست نیافته که کیفیت پایین آموزش خصوصاً در مقطع ابتدایی از جمله دلایل آن است. این حقیقت هم مورد اذعان متخصصان این حوزه و هم با ارجاع به نتایج ارزیابی‌های بین‌المللی از نظام‌های آموزشی کشورهای گوناگون مشخص می‌شود.

کشورهای مختلف سیستم آموزشی منحصر به خود را دارد که با جنبه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن جامعه هماهنگ است البته همه‌ی جوامع در سیستم آموزشی خود اهدافی کلی را نیز دنبال می‌کنند. از جمله این اهداف تربیت نیروی انسانی مفید و متخصص برای جامعه می‌باشد و همچنین تربیت افراد برای یک زندگی اجتماعی و خانوادگی خوب از دیگر اهداف کلی و مشترک در نظام‌های آموزشی کشورهای جهان است (ریحانی اردبیلی و همکاران، ۱۳۹۷).

در آخرین گزارش منتشرشده از نتایج آزمون تیمز ۲۰۱۹ نتایج حاکی از آن است که دانش‌آموزان ایرانی از نظر توانایی‌های آموزشی در رتبه ۵۰ در میان ۵۸ کشور قرار دارد که این به‌نوعی زنگ خطری برای وضعیت آموزش و پرورش ایران است درحالی‌که طبق آمار منتشرشده سنگاپور در رتبه اول قرار داشت (Tims، ۲۰۱۹).

. در نمایه کامیابی لگاتوم نیز، که در سال ۲۰۲۳ منتشر شد، ایران از لحاظ کیفیت آموزشی از میان ۱۶۷ کشور جهان، در جایگاه ۷۸ است در حالی که سنگاپور در این شاخص در جایگاه ۱ قرار دارد (۲۰۲۳، Institute Legatum).

در این مقاله سعی بر این است که با ساختار و اهداف آموزشی نظام آموزش و پرورش کشور سنگاپور آشنا شده و بتوان آن را با نظام آموزشی ایران مقایسه‌ای کرد تا با این مطالعه تطبیقی در جهت رفع معضلات ساختار آموزش و پرورش کشور اقدام کرد.

۱-۱ بیان مسئله

آموزش و پرورش از جمله ساختارهایی است که پیشرفت آن رابطه مستقیمی با پیشرفت و توسعه کشور دارد. به عبارت دیگر باید بتوان راهی یافت که با استفاده از آن مشکلات و چالش‌های موجود را رفع و در راستای توسعه کشور گام نهاد. سؤال اینجاست که آیا با این روش می‌توان اهداف عالی این نهاد را تحقق بخشید و موجب پیشرفت کشور شد؟ موضوعی است که در این مقاله به آن پرداخته شده است.

۱-۲ اهمیت موضوع

انتخاب سنگاپور برای بررسی تطبیقی طی این پژوهش به دلایل چون داشتن عملکرد آموزشی موفق این کشور و اختار آموزشی خاص آن که بر کار آفرینی تمرکز داشته و به همین دلیل در توسعه اقتصادی پویا بوده است و این در حالی است که عملکرد آموزشی کشور ایران با چالش‌هایی مواجه بوده و مقایسه این دو کشور میتواند نکات مفیدی را برای بهبود آموزش و پرورش ایران، ارائه دهد.

۱-۳ پیشینه تحقیق

ولیکان نیا و هاشمی در مقاله‌ای تحت عنوان "مقایسه ی تطبیقی نظام آموزش و پرورش ایران ونظام آموزش و پرورش کشور سنگاپور حول محور توسعه" در سال ۱۳۹۹ به بررسی سیستم آموزشی کشور سنگاپور پرداختند و با استفاده از نتایج به دست آمده به طرح راهکارهایی برای بهبود نظام آموزشی ایران پرداختند که هدف کلی از انجام این تحقیق، بررسی ویژگی های نظام آموزشی سنگاپور و مقایسه آن با نظام آموزشی کشور ایران بر حول محور توسعه این دو کشور است. آنها طی

تحقیقات خود بیان داشتند آموزش و پرورش سنگاپور به مهارت و توانایی حل مسئله اهمیت بیشتری داده و تمام تلاش های سیستم آموزشی سنگاپور در راستای تربیت شهروندانی آشنا با مهارت های زندگی، آداب اجتماعی و همچنین قوانین و ضوابط جامعه رعایت حداکثری آنها می باشد؛ در حالی که، در نظام آموزشی ایران صرفاً بیشتر به جنبه های آموزشی پرداخته شده و پرورش را، در وهله دوم قرار می دهد (ولیکان نیا و هاشمی، ۱۳۹۹).

اما با توجه به اینکه طی پژوهش فوق مربوط به سال های گذشته است و نیاز است تا مطالب بروزسانی شود به جهت تکمیل کردن مطالعات قبلی این مقاله را به رشته تحریر درآورده شد.

۲- روش پژوهش

روشی که در انجام این تحقیق به کار گرفته شد از نوع کتابخانه ای است که با مطالعه منابع معتبر علمی اطلاعات کافی گردآوری شد و سپس جایگاه آموزش و پرورش سنگاپور و ایران مورد بررسی قرار گرفت و در آخر با مقایسه ویژگی ها، اهداف و محتوای کتب درسی در این دو کشور موارد مربوط به هر کدام را بیان شده است.

۳- یافته ها

سنگاپور با جمعیتی حدود ۵ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر (رتبه ی ۱۱۵ جهان) و وسعت حدود ۷۲۱ کیلومتر مربع است. کشور سنگاپور با در کنار هم قرار گرفتن چندین جزیره تشکیل شده و این کشور در بخش جنوب شرقی آسیا قرار دارد این کشور چهارمین اقتصاد بزرگ در دنیا از نظر تولید ناخالص داخلی، محسوب می شود

ایران با جمعیتی در حدود ۸۵ میلیون نفر (رتبه ی هجدهم جهان) و وسعت ۱۹۵,۶۴۸,۱ هزار کیلومتر مربع (رتبه ی هجدهم جهان) کشوری در جنوب غربی آسیا، واقع در منطقه خاورمیانه است و بیست و دومین اقتصاد جهان از نظر تولید ناخالص داخلی محسوب می شود (حسینی و همکاران، ۱۴۰۰).

نظام مدرن و ملی آموزشی کشور سنگاپور از اوایل دهه ۱۹۶۰ میلادی شکل گرفت. پس از استقلال از مالزی در سال ۱۹۶۵، سنگاپور با تلاش های فرد لی کوان یو، نخستین نخبه ملی کشور، به سرعت توسعه یافت. سیاست های او در حوزه آموزشی به منظور ایجاد یک نظام آموزشی موثر و توسعه یافته، به عنوان یکی از مؤلفه های کلان توسعه کشور مطرح شد

در حال حاضر نظام مدرسه در سنگاپور به صورت سه سطحی است و شامل ۶ سال تحصیل در مدارس ابتدایی، ۴ سال تحصیل در مدارس متوسطه و آموزش عالی است که این مرحله شامل دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی می‌شود و دانشجویان در این مرحله به تخصص‌های مختلف دسترسی پیدا می‌کنند.

سیستم آموزشی سنگاپور به شدت تمرکز بر توسعه مهارت‌های علمی و فنی دانش‌آموزان است. همچنین، این کشور از استانداردهای بین‌المللی آموزشی برخوردار بوده و در رتبه‌بندی‌های بین‌المللی به عنوان یکی از کشورهای با کیفیت در زمینه آموزش شناخته می‌شود. محور سیاست‌های آموزشی سنگاپور شامل برنامه‌های آموزشی متنوع و جامع، ارتقاء کیفیت تحصیلات، توسعه مهارت‌های ارتباطی و عملکردی، توجه به توسعه شخصیت، تنظیم شده توسط دولت و مشارکت اولیه از سوی والدین و جوامع محلی، توسعه سیستم‌های ارزیابی مناسب و استفاده از فناوری‌های نوین در آموزش می‌باشد. سنگاپور یک سیستم آموزشی جامع دارد که از چندین سطح و مرحله تشکیل شده است. مرحله پیش‌دبستانی که دو سال (رایگان و اختیاری) است، در مقطع ابتدایی دانش‌آموزان ۶ سال (رایگان و اجباری) تحصیل می‌کنند و پس از آن وارد مقطع متوسطه دوره اول می‌شوند که ۴ سال (رایگان و اجباری) به تحصیل می‌پردازند

سپس وارد متوسطه دوره دوم می‌شوند که طول این دوره ۲ یا ۳ سال (بسته به نوع برنامه تحصیلی) - است و این دوره رایگان و اجباری است و پس از اینها در مرحله آموزش عالی وارد دانشگاه یا مؤسسات آموزش عالی می‌شوند که طول دوره لیسانس ۳ یا ۴ سال است، دوره ارشد ۱ یا ۲ سال و دوره دکترا ۳ یا ۴ سال که ممکن است هزینه تحصیل به عهده دانشجو باشد. در سنگاپور، تحصیل در مدارس دولتی اجباری و رایگان است که تضمین می‌کند که همه دانش‌آموزان دسترسی به آموزش بالا داشته باشند. اما برای برنامه‌های آموزش عالی مانند دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، هزینه تحصیل با توجه به رشته و موسسه انتخاب شده ممکن است دریافت شود. (پور صفی و همکاران، ۱۴۰۰).

وزارت آموزش و پرورش در کشور سنگاپور نقش مهمی در توسعه و ارتقای استاندارد‌های آموزشی و توسعه علمی این کشور ایفا می‌کند. این وزارتخانه مسئول تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی، تقویت ساختارهای آموزشی و بهبود سطح کیفی آموزش در سنگاپور است. آموزش و پرورش در سنگاپور تحت تأثیر مستمری از الگوی آموزش و پرورش فنلاند قرار دارد و سعی دارد با به‌کارگیری روش‌ها و استراتژی‌های نوین، کیفیت و اثربخشی آموزش‌ها را تقویت کند.

علاوه بر وزارت آموزش و پرورش، وزارت علم، تکنولوژی و تحقیقات همچنین نقش مهمی در توسعه علمی و فناوری در سنگاپور بازی می‌کند. این وزارتخانه مسئول تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های مربوط به تحقیقات علمی، تشویق نوآوری و پشتیبانی از توسعه فناوری و صنایع پیشرفته است. وزارت علم و تحقیقات در سنگاپور به دنبال ایجاد یک بستر نوآورانه و تحقیقاتی فعال است و سعی دارد جوانان و محققان را به توسعه علمی و فناوری در کشور ترغیب کند.

یکپارچگی بین وزارت آموزش و پرورش و وزارت علم، تکنولوژی و تحقیقات در سنگاپور باعث شده تا آموزش عالی در این کشور به سمت ترکیب علم و فناوری پیشرفته حرکت کند و دانشجویان با مهارت‌های علمی و فنی قوی‌تری فارغ‌التحصیل شوند. این تلاش بهبود مستمر استانداردهای آموزشی و توسعه علمی در سنگاپور را به همراه دارد. (تیمور زاده، ۱۳۹۹).

قوانین و مقررات مربوط به برنامه‌های آموزشی در سنگاپور که توسط وزارت آموزش تعیین می‌شوند، بر اساس چندین ملاک به روزرسانی می‌شوند. این ملاک‌ها شامل نیازهای اجتماعی و اقتصادی، توسعه فناوری و نیازهای بازار کار، تحولات در علوم تربیتی و روان‌شناسی، نظرات و پیشنهادات از جامعه و صنعت، وضعیت اقتصادی کشور و نیازهای ملی و بین‌المللی برای توسعه و رشد است. این ملاک‌ها مورد بررسی دقیق قرار می‌گیرند و با همکاری با سایر وزارتخانه‌ها و جوامع محلی تصمیم‌گیری می‌شوند. سپس قوانین و مقررات به طور دوره‌ای به روز می‌شوند تا با نیازهای متغیر جامعه و بازار کار همگام باشند. سنگاپور، یکی از کشورهای پیشرو در حوزه آموزش و پرورش است و تأمین بودجه مدارس و حقوق معلمان در این کشور از منابع گوناگون صورت می‌گیرد. سنگاپور بودجه قابل توجهی را به آموزش اختصاص می‌دهد. بودجه بخش آموزش و پرورش از درآمدهای دولتی تأمین شده و به صورت مستقیم از اموال عمومی، مالیات‌ها و سایر منابع دولتی استخراج می‌شود. همچنین سنگاپور یکی از مراکز اقتصادی برجسته است و شرکت‌های بزرگی دارد. برخی از این شرکت‌ها به منظور حمایت از آموزش در کشور، سرمایه‌گذاری‌هایی در زمینه آموزش و پرورش صورت می‌دهند. دولت سنگاپور در طول سال‌ها در بخش‌های مختلفی از جمله املاک و اموال خود سرمایه‌گذاری کرده است. درآمدهای تولید شده از این سرمایه‌گذاری‌ها منعکس می‌شود و در تأمین بودجه آموزش و پرورش مورد استفاده قرار می‌گیرد، همچنین این کشور از طریق برخی کمک‌ها و وام‌های بین‌المللی، همکاری‌های دولتی و خصوصی، اندکی از بودجه خود را تأمین می‌کند.

اهمیت سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش برای سنگاپور به دلیل نقش آموزش در توسعه و بهبود جامعه و اقتصاد آن بسیار مهم است. به همین دلیل، کشور صرفه‌جویی کافی را برای بخش آموزش و پرورش خود مد نظر قرار می‌دهد. (اولادقباد، پژهان و کاشانی، ۱۴۰۱).

در مدارس مقطع ابتدایی کشور سنگاپور، جامعه بسیاری از موضوعات مختلف را به دانش‌آموزان آموزش می‌دهد. این موضوعات به طور کلی برای ارائه یک برنامه درسی کامل و توسعه جامعه‌ی درسی جوانان شامل علوم پایه، ریاضیات، زبان‌های محلی و بین‌المللی، تاریخ، تربیت فیزیکی، هنر، موسیقی و فناوری اطلاعات و ارتباطات پوشش داده شده‌اند.

درس علوم پایه شامل دروسی مانند علوم طبقه‌بندی شده، بیولوژی، فیزیک و شیمی است. در این دروس، دانش‌آموزان با اصول و مفاهیم اساسی دنیای پیرامون خود آشنا می‌شوند و روابط علمی را درک می‌کنند.

ریاضیات، یکی دیگر از موضوعات اصلی، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مهارت‌های محاسباتی، منطقی و تفکر انتقالی را توسعه دهند. آن‌ها مفاهیم اساسی مانند اعداد و عملکردها، هندسه و آمار و احتمال را فرا می‌گیرند.

زبان‌ها نیز یک بخش مهم از برنامه درسی مدارس سنگاپور را تشکیل می‌دهند. همچنین به طور معمول، دانش‌آموزان زبان‌های محلی مانند مالایی، تامیلی و ماندارین را نیز یاد می‌گیرند. همچنین زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم و زبان بین‌المللی نیز تدریس می‌شود.

تاریخ نیز به دانش‌آموزان امکان می‌دهد تا مسائل تاریخی را درک کنند و یاد بگیرند. آن‌ها با رویدادهای تاریخی مهم، فرهنگ‌ها و شخصیت‌های برجسته آشنا می‌شوند.

تربیت فیزیکی و ورزش نیز در برنامه درسی مدارس سنگاپور جایگاهی ویژه دارند. این دروس آن‌ها را به تمرینات بدنی، بازی‌های تیمی و توانمندی‌های مختلفی از جمله همکاری، رهبری و رقابت هدایت می‌کند.

هنر و موسیقی نیز به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد تا خلاقیت‌های خود را بیان کنند و درگیر فرآیند هنری و خلاقانه باشند. آن‌ها درک مفاهیم هنری مانند نقاشی، مجسمه‌سازی، موسیقی و نمایش را تجربه می‌کنند.

دروس فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) همچنین در برنامه درسی وجود دارند و دانش آموزان را با مفاهیم کامپیوتری و فناوری آشنا می کنند. آن ها مهارت های استفاده از رایانه، تحلیل و عملکرد دستگاه های الکترونیکی را یاد می گیرند.

مدارس مقطع ابتدایی سنگاپور تلاش می کنند تا با ارائه یک برنامه درسی گسترده، دانش آموزان را در رشد و توسعه شخصی و آموزشی برابر همراهی کنند. (اولاد قباد؛ پژهان و کاشانی، ۱۴۰۰).

به دانش آموزان سال اول ابتدایی در ایران زبان فارسی، ریاضی، علوم تجربی و قرآن آموزش داده می شود. از سال دوم به بعد، تعلیم و تربیت اسلامی به تفکیک اهل سنت و اقلیت های مذهبی رسمی کشور و از سال سوم به بعد نیز مطالعات اجتماعی به این دروس اضافه می شود. علاوه بر این، در سال ششم دو درس تفکر و پژوهش و کار و فناوری نیز ارائه می شود. تمامی فرایند برنامه ریزی، تألیف، نظارت، بازبینی و حتی چاپ کتاب های درسی در ایران مستقیماً زیر نظر وزارت آموزش و پرورش انجام می پذیرد. راهنمای محتوای درسی را وزارت آموزش تعیین می کند و هر مدرسه باید دانش آموزان را مطابق با این راهنماها و راهنماهای جداگانه هر مقطع آموزشی از پیش دبستانی تا ابتدایی، دبیرستان مقدماتی و پیشرفته آموزش دهند. موضوعات آموزشی برای هر عنوان درسی در طول هر سال تحصیلی از سوی وزارت آموزش فهرست می شود، اما توضیحات جزئی مطالب درسی ارائه نمی شوند و گزینش آن ها بر عهده مؤلفان کتاب های درسی است. کتاب های درسی نیز از سوی ناشران خصوصی و نویسندگان معتبر بر اساس راهنمای محتوای درسی تألیف و چاپ می شوند و کتاب های درسی مورد تأیید وزارت آموزش، به انتخاب هیئت های شهری آموزش در مدارس این کشور مورداستفاده و به صورت رایگان در اختیار آموزش اجباری قرار می گیرند (مظلوم، ۱۴۰۲).

انجمن تحقیقات و تصویب وزارت آموزش که کتب درسی را بررسی و تأیید می کند شامل استادان دانشگاه و معلمان ابتدایی و متوسطه است. این کارشناسان توسط وزارت آموزش و متخصصان ارشد برنامه آموزشی این وزارتخانه منصوب می شوند. انجمن تحقیقات و تصویب پیروی از استانداردهای آموزشی وزارت آموزش را تضمین می کند. هر عضو انجمن، کتاب های درسی پیشنهادی را به طور جداگانه و پیش از نشست شورا بررسی می کند و تأیید نهایی آن ها پس از دریافت پیشنهاد شورا، بر عهده وزیر آموزش است (سرکار آرانی، ۱۳۹۳).

در سنگاپور، به دانش آموزان ابتدایی آموزش داده می شود که فرهنگ و تاریخ کشورشان را گرامی بدارند در مدارس مقطع ابتدایی سنگاپور، برنامه های مختلفی برای افزایش مهارت های اجتماعی و زندگی برای دانش آموزان اجرا می شود این برنامه ها به طور کلی این موارد را در برمی گیرد؛ آموزش مهارت های ارتباطی و همکاری که دانش آموزان دروسی درباره یادگیری نحوه صحیح ارتباط با دیگران، احترام به نظر دیگران، همکاری در گروه، توانمندی های انعطاف پذیری و تفاهم متقابل یاد می گیرند، آموزش مهارت های حل مسئله که طبق آن دانش آموزان آموزش می بینند که چگونه با مسائل روزمره و چالش های زندگی مختلف روبرو شوند و راه حل هایی برای آن ها ارائه کنند و آموزش مهارت های ایمنی و بهداشت که طبق این برنامه دانش آموزان یاد می گیرند که چگونه در مکان های عمومی و در مواجهه با مخاطرات مختلف (مانند آتش سوزی یا زلزله) بهداشت و ایمنی خود را حفظ کنند. مجموع این برنامه ها به دانش آموزان کمک می کند تا مهارت های زندگی و اجتماعی را یاد بگیرند

هر کلاس در مدارس ابتدایی سنگاپور به گروه هایی که به طور معمول از ۴ تا ۵ نفر تشکیل می شوند، تقسیم می شود و دانش آموزان در قالب این گروه ها در فعالیت های کلاسی با همدیگر تعامل می کنند. این فعالیت ها شامل مطالعه ی گروهی در طول کلاس ها، وظایف مربوط به نظافت کلاس و فعالیت های اجتماعی در مدرسه می شود. علاوه بر این، نماینده کلاس مسئولیت فعالیت های کلاسی همچون حضور و غیاب، حفظ نظم و انضباط کلاس در طول یک دوره کلاسی و جمع آوری گزارش های روزانه و موارد مشابه را بر عهده دارد. در کشور سنگاپور، برنامه آموزشی برای مدارس مقطع ابتدایی به نام برنامه آموزشی مشترک (Primary Education Curriculum) وجود دارد. این برنامه بوسیله وزارت آموزش و پرورش سنگاپور طراحی و اجرا می شود و در تمام مدارس ابتدایی سنگاپور به صورت یکسان اجرا می گردد.

برنامه آموزشی مشترک مدارس ابتدایی سنگاپور شامل مواد درسی اساسی از جمله ریاضیات، علوم، زبان انگلیسی، زبان مالایی و زبان تامیلی است. این برنامه تلاش می کند تا دانش آموزان را در حوزه های مختلف توسعه داده و مهارت های لازم برای رشد و پیشرفت در مقاطع تحصیلی بعدی را به آنها ارائه کند.

هرچند که برنامه آموزشی مشترک در تمام مدارس ابتدایی سنگاپور به طور کلی مشابه است، اما با توجه به نیازها و شرایط منحصر به فرد هر منطقه و مدرسه، اجرای کمی تغییرات محلی در برنامه آموزشی ممکن است. این تغییرات معمولاً به

منظور استفاده از مثال‌ها و مطالب محلی، تحت‌الشعاع قراردادن برخی موضوعات مهم محلی، یا توجه به نیازهای ویژه دانش‌آموزان در نظر گرفته می‌شود پس به طور کلی برنامه آموزشی مشترک مدارس ابتدایی سنگاپور در سطح کشور یکسان است، اما به دلایل فرهنگی و شرایط محیطی، ممکن است در هر منطقه و مدرسه کمی تغییراتی انجام شود.

در کشور ایران، تعداد کارکنان مدارس و شرح وظایف هر یک از آنان توسط وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می‌شود. وزارت آموزش و پرورش، به‌عنوان ارگان مسئول برنامه‌ریزی، مدیریت و نظارت بر سیستم آموزش و پرورش کشور، مسئولیت این موضوع را دارد. این وزارتخانه، قوانین و مقررات مربوط به مدارس را تدوین و به‌تمامی مدارس عمومی و خصوصی ابلاغ می‌کند. شرح وظایف کارکنان مدارس نیز توسط این ارگان تعیین و منتشر می‌شود. طبق آیین‌نامه اجرایی، ارکان و شوراهای مدرسه عبارت‌اند از مدیر مدرسه، معاونان آموزشی و تربیتی، انجمن اولیاء و مربیان، شورای معلمان، شورای نظارت، شورای فرهنگی مدرسه و شورای دانش‌آموزان؛ این ارکان و شوراهای باهدف مشارکت مدیریتی، نظارتی و تعاملی برای ارتقای کیفیت آموزش و پرورش در مدارس قرار داده شده‌اند. مدیر مدرسه به‌عنوان نماینده آموزش و پرورش منطقه مسئول حسن اجرای فعالیت‌های آموزشی، پرورشی، مالی و اداری مدرسه است و در کلیه امور مدرسه مسئولیت دارد و موظف است بر اساس مقررات، با برنامه‌ریزی‌های مناسب و استفاده از مشارکت کارکنان، دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها و با بهره‌گیری از امکانات و ظرفیت‌های داخل و خارج از مدرسه، جهت تحقق اهداف مصوب دوره‌های تحصیلی تلاش کند (ملک، ۱۳۸۸).

در آخرین نسخه از قانون اساسی سنگاپور در مورد اهداف اساسی آموزش و پرورش در سنگاپور چنین آمده است (قانون اساسی سنگاپور، ۲۰۱۸).

۱. فراهم کردن آموزش جامع برای همه شهروندان

هدف اصلی این است که تمام شهروندان به طور جامع آموزش ببینند و امکانات آموزشی برای همگان قابل دسترس باشد.

۲. توسعه استعدادها و توانایی‌های هر فرد به حداکثر

سیاست‌های آموزشی سنگاپور به منظور شناسایی و توسعه استعدادها و توانمندی‌های هر دانش‌آموز معین است.

^۱ Constitution of the Singapore

۳. تربیت نسلی متعهد، مسئول، خلاق و همکار

هدف این است که دانش‌آموزان با تربیت به مسئولیت‌پذیری، خلاقیت و همکاری، نقش مثبتی در جامعه ایفا کنند.

۴. تقویت هویت ملی و ارزش‌های مشترک

برنامه‌های آموزشی طراحی شده به منظور تقویت ارتباط با هویت ملی و ارزش‌های مشترک جامعه سنگاپوری است.

۵. ارتقاء سطح علمی و فناوریانه کشور

تأکید بر آموزش علوم تجربی و ریاضیات به عنوان پایه‌ای برای پیشرفت علمی و فناوریانه کشور

۶. هماهنگی با نیازهای اقتصادی و اجتماعی جامعه

سیاست‌های آموزشی سنگاپور بر اساس نیازهای بازار کار و جامعه، برنامه‌های آموزشی را طراحی و اجرا می‌کند.

در کل، سنگاپور از یک نظام آموزشی آزاد و انعطاف‌پذیر استفاده می‌کند تا دانش‌آموزان را به انتخاب مسیرهای مختلف و توسعه مهارت‌های متنوع تشویق کند و به دستیابی به اهداف آموزشی ملی کمک کند.

اهداف کلان آموزش و پرورش در ایران بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش که در آذرماه سال ۱۳۹۰ به تصویب رسید، این‌گونه است: تربیت انسانی موحد، مؤمن و معتقد به معاد و آشنا و متعهد به مسئولیت‌ها و وظایف در برابر خدا، خود، دیگران و طبیعت، حقیقت‌جو و عاقل، عدالت‌خواه و صلح‌جو، ظلم‌ستیز، جهادگر، شجاع و ایثارگر، و وطن‌دوست، مهرورز، جمع‌گرا و جهانی‌اندیش، ولایت‌مدار و منتظر و تلاشگر در جهت تحقق حکومت عدل جهانی، بارآه و امیدوار، خودباور و دارای عزت‌نفس، امانت‌دار، دانا و توانا، پاک‌دامن و باحیا، انتخاب‌گر و آزادمنش، متخلق به اخلاق اسلامی، خالق و کارآفرین و مقتصد و ماهر، سالم و بانشاط، قانون‌مدار و نظم‌پذیر و آماده ورود به زندگی شایسته‌ی فردی، خانوادگی و اجتماعی بر اساس نظام معیار اسلامی (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰) از جمله مهم‌ترین اهداف مقطع آموزش ابتدایی در ایران نیز می‌توان به موارد زیر اشاره کرد :

الف) برقراری فضای مناسب آموزشی جهت پیشرفت اخلاقی و اعتقادی دانش‌آموزان .

ب) پرورش استعدادها و خلاقیت های کودکان .

ج) بهبود قدرت بدنی و جسمانی کودکان .

د) آموزش خواندن، نوشتن، محاسبه و برقراری معاشرت اجتماعی با سایر اعضای اجتماع.

ه) آموزش مسائل بهداشت فردی و گروهی

۳ - بحث و نتیجه گیری

بر اساس مقایسه ای که انجام شد، می توان گفت که هر کشور نقاط قوت و ضعف خود را در آموزش و پرورش دارد. سنگاپور تمرکز بیشتری بر روی توسعه مهارت های فنی دارد و دارای سیستم ارزیابی دقیقی است. ایران نیز در زمینه آموزش عالی و دستیابی به سطح عالی تحصیلی پیشرفت های قابل توجهی داشته است. در نتیجه، هر کشور می تواند از تجربه دیگری بهره برداری کند و نقاط قوت خود را تقویت کند. همچنین، توسعه همکاری های بین المللی در زمینه آموزش و پرورش می تواند به بهبود سیستم آموزش و پرورش در هر دو کشور کمک کند. یک نوع گرایش برای مقایسه ی وضعیت آموزشی کشورهای توسعه یافته با کشورهای در حال توسعه و در عین حال بحث آموزش و پرورش تطبیقی در تمامی کشورها وجود دارد. این روش به منظور کشف عامل موفقیت نظام های آموزشی پیشرفته و رفع کاستی های نظام آموزشی کشور مورد نظر صورت می پذیرد. همان طور که در این مقاله نیز نشان داده شد، آموزش و پرورش تطبیقی حوزه ای بسیار گسترده است که موضوعات بسیار و رویکردهای پژوهشی رده بندی شده تحت مطالعات آموزشی را در بر می گیرد. هیچ رویکرد واحدی نیز برای مقایسه وجود ندارد که بتوان بر سر آن توافق کرد یا برای بیشتر شرایط مناسب باشد. همچنین پژوهشی که از این جانب در قسمت پیشینه تحقیق ذکر شد، در راستای نتایج این مقاله است و نتایج این تحقیق بر آن صحنه می گذارد. برای این منظور، پژوهش حاضر نظام آموزش ابتدایی در سنگاپور و ایران را به چهار بخش سیاست های کلان، مدیریت ملی و محلی، محتوای آموزش و مدیریت مدرسه تقسیم کرد و نقش حکومت، جامعه ی مدنی، والدین و دانش آموزان در طول فرایندهای مربوط به هر یک از این بخش ها را با تمرکز بر مفاهیم تعامل، مشارکت، همکاری، کار گروهی، جامعه پذیری و بین المللی گرای

مورد مطالعه قرارداد. یافته‌های پژوهش نشان از وجود تعامل بالا در تمامی سطوح سیاست‌گذاری آموزشی در کشور سنگاپور دارد. وجود دولت‌های محلی و استقلال هیئت‌های آموزشی استان‌ها، شهرها و مدارس در اجرای برنامه‌های آموزشی، نقش آفرینی جامعه‌ی مدنی در تدوین برنامه‌های آموزشی، تمرکز بر آموزش عملی و کاربردی دانش‌آموز در اجتماع، تمرکز بر کار گروهی، مشارکت دانش‌آموزان در تمامی فعالیت‌ها و تأکید بر احترام به دیگران و فرهنگ‌های خارجی، همه و همه در کنار هم باعث شده است نظام آموزش و پرورش سنگاپور به‌عنوان نمونه‌ای موفق از سیاست‌گذاری آموزشی در جهان مورد تحسین همگان قرار گیرد. ریشه‌ی تمام این موفقیت‌ها را نیز باید در راهبردهای کلان دولت سنگاپور جستجو کرد. در مقایسه با نظام آموزشی سنگاپور، آموزش و پرورش ایران علی‌رغم تمامی تلاش‌هایی که در جهت ارتقای آن صورت پذیرفته، موفقیت‌آمیز ظاهر نشده است. ریشه‌ی این ناکامی نسبی به پایین بودن سطح تعامل در اجزای مختلف نظام آموزشی ایران بازمی‌گردد. تمرکز سیاسی و اداری قدرت باعث شده است تا تمام اجزای این نظام به‌صورت دستوری و از بالا به پایین طراحی شود. تجربه نشان داده که مشارکت، تعامل و همکاری واقعی و نتیجه‌بخش را نمی‌توان از طریق آیین‌نامه‌ها به یک نظام تزریق کرد. امور آموزش و پرورش هر استان، شهر، منطقه و مدرسه باید با نظر و تأیید شهروندان و به کمک صاحب‌نظران تعلیم و تربیت محلی انجام گیرد. چنین نظامی مستلزم تمرکززدایی سیاسی و اداری در سطح کشور است. در این صورت، با پدیدار شدن جامعه‌ی مدنی قوی و پویا و مشارکت آن در سطوح مختلف سیاست‌گذاری آموزشی، تحول در نظام آموزشی ممکن خواهد شد.

منابع

- ابراهیمی، محدثه، ۱۳۹۴، نگاهی به آموزش و پرورش چهار کشور آسیایی سنگاپور، سنگاپور، کره جنوبی و سنگاپور، دومین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی آسیب های اجتماعی و فرهنگی ایران، تهران.
- تیمور زاده، هاله. (۱۳۹۹). بررسی آموزش علوم در کشور ایران و کانادا و سنگاپور. کنگره بین المللی تخصصی علوم و زمین. پورصفوی، مرجان و دانش فرد، کرم اله و میرسپاسی، ناصر و نجف بیگی، رضا، ۱۴۰۰، ارائه الگوی انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های سنگاپور، ۵-۶.
- واله، مریم، ۱۳۹۹، اهمیت نقش آموزش و پرورش در موفقیت جوانان، اولین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت، میناب.
- حسینی، سیدشمس الدین، دلخوش ابتری، سیدکاظم، و اخوان، پیمان. (۱۴۰۰). وضعیت اقتصاد ایران بر اساس اقتصاد دانش بنیان-اقتصاد مقاومتی. مطالعات مدیریت راهبردی دفاع ملی، ۵(۱۷)، ۱۰۱-۱۳۰.
- ولیکان نیا، آرینا و هاشمی، سیده پردیس، ۱۳۹۹، مقایسه ی تطبیقی نظام آموزش و پرورش ایران ونظام آموزش و پرورش کشور سنگاپور حول محور توسعه، پنجمین کنفرانس بین المللی علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار، تهران
- سرکار آرانی، محمدرضا. (۱۳۹۳). چشم انداز: تغییر برنامه درسی برای بهسازی آموزش. نوآوری های آموزش، ۳۴-۳۷.
- اولادقباد، فریده، پژهان، علی و کاشانی، مجید. (۱۴۰۱)، بررسی تطبیقی توسعه یافتگی در دو کشور ایران و سنگاپور با تاکید بر نظام آموزش و پرورش، فصلنامه علمی و پژوهشی جغرافیا و برنامه ریزی منطقه ای، ۲۳۷-۲۲۱.
- اولادقباد، فریده و پژهان، علی و کاشانی، مجید، ۱۴۰۰، بررسی تطبیقی سیاستگذاری جمعیت شناختی شاخص های آموزشی در نظام آموزش و پرورش ایران و سنگاپور.

دهمین همایش ملی تازه های روانشناسی مثبت

مظلوم، حسین. (۱۴۰۲). افزایش عملکرد تحصیلی با استفاده از روش های تدریس مبتنی بر محتوای درسی. تبریز: انتشارات یاکاموز.

ملک، حسن (۱۳۸۸). تاریخ آموزش و پرورش در ایران. تهران: انتشارات بین المللی الهدی.

سند تحول بنیادین (۱۳۹۰). شورای عالی انقلاب فرهنگی.

World Bank. (۲۰۲۳). List of Countries by GDP (nominal).

World Economic Outlook Database. (۲۰۲۲). International Monetary Fund.